

Masterplan Sociaal Domein

Gemeente Oldenzaal

Concept

Introductie

Aanleiding

Voor u ligt het masterplan sociaal domein, een plan dat naar aanleiding van de motie ‘sturende rol raad in het sociaal domein’ (01-07-2020, nummer 1013) is opgesteld. In aanloop naar dit masterplan is de raad door middel van masterclasses geïnformeerd over het sociaal domein en de sturingsmogelijkheden die de raad heeft. Hiermee heeft de raad handvatten gekregen en is zij in positie gebracht om effectief sturing te geven over mogelijke bezuinigingen en ombuigingen.

Bij de programmabegroting 2021 zijn een aantal ombuigingen voorgesteld die voortkomen uit de masterclasses sociaal domein. Dit masterplan schetst de bredere context van het sociaal domein en beschrijft de mogelijkheden tot sturing in twee bewegingen. Bewegingen die leiden tot lagere uitgaven en waarmee getracht wordt de beheersbaarheid van de kosten in het sociaal domein te vergroten. En die tegelijkertijd de mogelijkheid bieden de transformatie in het sociaal domein door te zetten. Zodat de gemeente Oldenzaal hulp en ondersteuning kan blijven bieden aan inwoners die dit nodig hebben.

Tot slot biedt het masterplan de opmaat tot een actualisering van het Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning (2012). Dit betreft met name een aantal aanvullingen; de leidende uitgangspunten van het Beleidskader zijn immers nog steeds actueel. Het masterplan geeft de koers weer voor komend jaar en de jaren erna, in een sociaal domein dat voortdurend en onverminderd in beweging is.

Leeswijzer

Het Masterplan sociaal domein bestaat uit vier delen:

Deel 1 beschrijft een complex sociaal domein dat constant in beweging is. In [hoofdstuk 1](#) zal eerst worden toegelicht wat het sociaal domein is en hoeveel geld er om gaat in het sociaal domein. Vervolgens wordt in [hoofdstuk 2](#) gekeken naar bewegingen in het sociaal domein. Hoe wordt het sociaal domein van buitenaf beïnvloed en wat staat het sociaal domein in de toekomst nog te wachten?

In deel 2 zoomen we verder in op de visie en missie van het sociaal domein in Oldenzaal. Wat is het beleidskader in Oldenzaal? Welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden? En welke weg gaan we de komende jaren bewandelen? In [hoofdstuk 3](#) wordt het beleidskader maatschappelijke ondersteuning beschreven. En in [hoofdstuk 4 en 5](#) wordt gekeken naar gebeurtenissen die afgelopen periode het beleidskader hebben aangevuld. Als laatste wordt in [hoofdstuk 6](#) gekeken welke weg we in slaan voor de komende jaren.

Deel 3 beschrijft de sturingsmogelijkheden die we inzetten. [Hoofdstuk 7](#) gaat in op het dichterbij de inwoner brengen van de ondersteuning. Aanpassingen in de maatwerkvoorzieningen worden beschreven in [hoofdstuk 8](#).

In deel 4 behandelen we tot slot de impact van de keuzes. Wat blijven we doen, wat doen we niet meer of bouwen we af en wat ontwikkelen we om de ideeën uit dit masterplan uit te voeren?

Inhoudsopgave

Deel 1 Een complex (sociaal) domein in beweging	4
1. Wat is het sociaal domein?.....	4
2. Bewegingen in het sociaal domein	5
2.1 Sterke invloeden ‘van buitenaf’.....	5
2.2 Toekomstige transitie zorg en Twents zorglandschap 2030	6
Deel 2 Het Oldenzaals sociaal domein: beleidskader, hogere doel en uitvoering	6
3. Beleidskader maatschappelijke ondersteuning (2012)	8
3.1 Investeren in preventie.....	9
4. Stip op de horizon: de gelukkige inwoner (2018)	9
5. Uitvoering: soorten voorzieningen	10
6. Naar een Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning 2.0	11
Deel 3 Sturingsmogelijkheden	12
7. Dichter bij de inwoner brengen van de ondersteuning	13
8. Aanpassingen in de maatwerkvoorzieningen.....	13
Deel 4 Impact	15
9. Wat blijven we de komende jaren doen?	15
10. Wat gaan we niet meer doen/afbouwen?	15
11. Wat gaan we ontwikkelen (lokaal/regionaal)?	15
Bijlage 1 Overzicht maatregelen	18
Bijlage 2 Format plan van aanpak per maatregel	34
Bijlage 3 Factsheets	36

Deel 1 | Een complex (sociaal) domein in beweging

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet. Deze decentralisaties hebben gezorgd voor een forse verzwarening van gemeentelijke taken en daarmee van de taken van het lokaal bestuur.

Uitgangspunt van deze transitie van taken is dat hulp en ondersteuning sneller en beter wordt geboden. Gemeenten staan immers dicht bij hun inwoners. De nadruk in alle drie decentralisaties ligt daarbij op zelfredzaamheid en eigen kracht, zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en zoveel mogelijk meedoen in de maatschappij. Professionele hulp of ondersteuning is beschikbaar voor mensen die dat nodig hebben. Het accent ligt echter op wat men zelf kan, aangevuld met hulp vanuit de eigen omgeving en de basisstructuren.

Een belangrijk ander idee achter de decentralisaties in het sociaal domein is het terugdringen van de zorgkosten. Gemeenten kregen bovenstaand takenpakket overgeheveld, maar kregen daarbij minder middelen tot hun beschikking dan daarvoor voorheen beschikbaar waren. Inmiddels blijkt dat vrijwel alle gemeenten te maken hebben met tekorten in het sociaal domein. Ook Oldenzaal. In 2019 betrof het een tekort van circa 9 ton, op een begroting van bijna 40 miljoen euro in het sociaal domein.

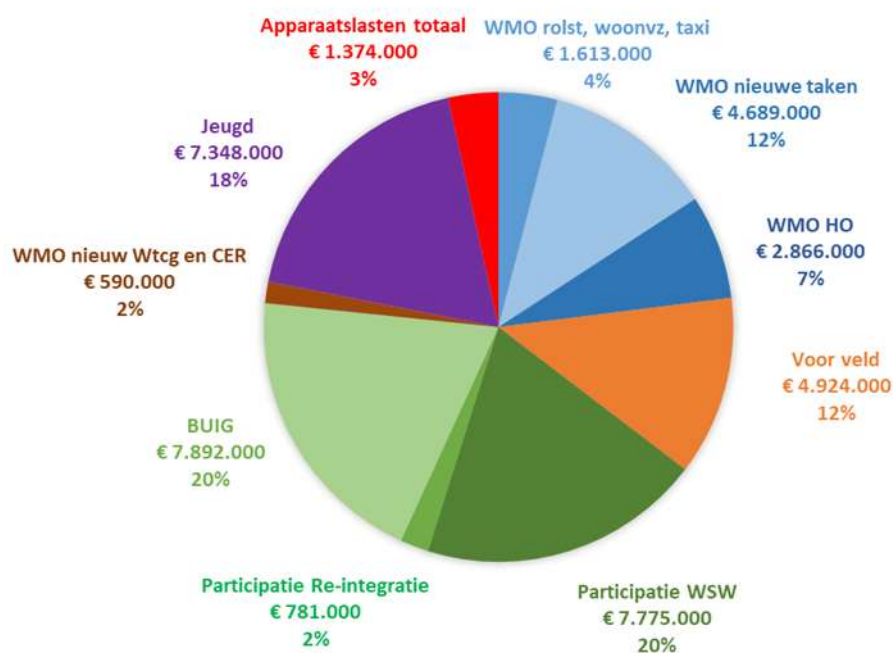
1. Wat is het sociaal domein?

Met de term sociaal domein bedoelen we alle inspanningen die de gemeente verricht rond werk, participatie en zelfredzaamheid, zorg en jeugd op basis van de Wmo, de Participatiewet en de Jeugdwet, inclusief algemene voorzieningen. Dit is weergegeven in de donkerblauwe bol in onderstaande figuur. In de factsheets in bijlage 1 zijn de financiën, benchmark, lessen uit corona, top-5 aanbieders en Kpi's per beleidsterrein terug te vinden.

Met deze beleidsterreinen hangen verschillende andere gemeentelijke taken samen. Denk bijvoorbeeld aan het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten, de reguliere en bijzondere bijstand, schuldhulpverlening en cultuur, sport en gezondheidsbeleid. Bovenstaande figuur laat dat zien

In 2019 bedroeg de jaarrekening in het sociaal domein in Oldenzaal 39,5 miljoen euro. Circa 42% hiervan betrof de uitvoering van de Participatiewet, inclusief de uitkeringen. De uitvoering van de Wmo vroeg circa 25% van het budget, voor de Jeugdwet was dit 18%. Het voorveld van algemene voorzieningen besloeg circa 12% van de jaarrekening. Onderstaande grafiek laat de gedetailleerde verdeling over de verschillende onderdelen zien. De punten Participatie WSW en Re-integratie zijn inclusief apparaatslasten. De apparaatslasten voor het team Jeugd en Zorg zijn afzonderlijk opgenomen in de punt Apparaatslasten (met uitzondering van inhuur).

2. Bewegingen in het sociaal domein

2.1 Sterke invloeden 'van buitenaf'

Het sociaal domein is complex. Autonome ontwikkelingen zijn van grote invloed op de gemeentelijke dienstverlening en uitgaven. Als gemeente hebben wij maar heel beperkt invloed op al deze ontwikkelingen. Terwijl ze wel direct impact hebben op ons. Op de manier waarop wij onze inwoners helpen en op de uitgaven die we doen. Dat maakt het voorspellen van de ontwikkelingen in het sociaal domein, zowel inhoudelijk als financieel, ontzettend lastig.

Denk bijvoorbeeld aan demografische ontwikkelingen zoals de vergrijzing van onze inwoners. En daar bovenop de tendens dat mensen steeds langer thuis wonen. Deze leiden direct tot hogere en andere, vaak duurdere, zorgvragen. Of aan nieuwe wettelijke eisen zoals het abonnementstarief voor de Wmo. Hierdoor wordt er een fors groter beroep op deze ondersteuning gedaan, waardoor de kosten stijgen.

Doordat de eigen bijdrage een stuk lager is, dalen tegelijkertijd de inkomsten. Of de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs WMO 2015, die vanaf 1 juni 2017 van kracht is. Deze leidt er toe dat onze tarieven voor huishoudelijke ondersteuning (HO) jaarlijks fors stijgen door onder andere cao-wijzigingen in de HO.

Wijzigend Rijksbeleid heeft grote invloed op het sociaal domein en het gemeentelijk takenpakket. De Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021 zullen dus ook impact hebben. Maar denk natuurlijk aan de huidige coronacrisis, waarvan de gevolgen nog lang niet allemaal duidelijk zijn. Wel kunnen we met zekerheid zeggen dat dit invloed heeft op onze werkzaamheden en uitgaven op het gebied van werk, participatie en zelfredzaamheid.

2.2 Toekomstige transitie zorg en Twents zorglandschap 2030

Ook in de toekomst blijven we te maken hebben met een wijzigend zorglandschap, waarin de volgende transitie van zorg naar gemeenten zich al aankondigen. Deze zullen opnieuw grote consequenties hebben voor (de rol van) gemeenten in het sociaal domein. Dat is wel gebleken bij de decentralisaties in 2015. En terwijl de bijbehorende transformatie nog volop plaatsvindt; lijken nieuwe transitie en ontwikkelingen zich al aan te dienen; onder meer op het gebied van de Wet langdurige zorg. Hoe deze er precies uit komen te zien is nog niet bekend. Wel is duidelijk dat ook deze en volgende transitie grote impact zullen hebben op het gemeentelijk takenpakket. Dit geldt ook voor verwachte wijzigingen in de Jeugdwet, die de noodzaak tot regionale samenwerking verder versterken. In de huidige regionale samenwerking binnen Samen 14 is ook nu al sprake van voortdurende herpositioneringen.

Ten slotte hebben we te maken met de aanbieders van zorg en ondersteuning. Prijsstijgingen bij deze aanbieders en ontwikkelingen in schaarste in de jeugdzorg kunnen bijvoorbeeld forse gevolgen hebben. Verder wordt ook in regionaal verband (Samen 14) gesproken over het zorglandschap van 2030. Dit mede als opmaat naar het aflopen van de huidige contracten met onze aanbieders. Maar ook met het oog op toekomstige transitie in de zorg van Rijk naar gemeenten.

We hebben met het Twents model getransformeerd ingekocht. Niet het aanbod van de zorgaanbieder maar het te behalen resultaat voor de inwoner staat centraal. De ondersteuningsbehoeften en de dakjes, die ook voor Oldenzaal het grootste deel van de inkoop vormen, zijn georganiseerd via raamovereenkomsten met een looptijd tot en met 31 december 2022 met de optie om twee keer te verlengen met 1 jaar. Dat betekent dat de huidige contracten uiterlijk eind 2024 aflopen en we dus per 2025 opnieuw moeten aanbesteden.

In het proces om te komen tot gezamenlijke uitgangspunten voor het Twents zorglandschap van de toekomst, is gebleken dat gemeenten op een aantal aspecten van standpunt verschillen:

- Passende sturing: willen we grip door controle of geloven we dat investeren in partnerschap resulteert in de doelstellingen/ transformatie die we willen?

- Aantal aanbieders, type aanbieders: willen we een open house aanbesteding of liever een beperkt aantal aanbieders?
- Regionaal versus lokaal: zo veel mogelijk regionaal optrekken of lokaal wat kan, regionaal wat moet?

Deze ontwikkelingen en de hierin nog te maken keuzes hebben allen impact, voor onze inwoners, onze aanbieders en onszelf. Wij volgen de ontwikkelingen nauwgezet en komen hier komende periode over terug bij de raad.

CONCEPT

Deel 2 | Het Oldenzaals sociaal domein: beleidskader, hogere doel en uitvoering

In Oldenzaal hebben we met de maatschappelijke partners een gezamenlijke stip op de horizon geformuleerd: de gelukkige inwoner. De focus ligt hierbij steeds nadrukkelijker op samenwerking en preventie, wat in lijn is met het Coalitieakkoord Verbinden door los te laten (2018). De bestaande uitgangspunten van het Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning worden in dit hoofdstuk dan ook aangescherpt met onze visie op preventie en de beoogde maatschappelijke effecten. Samen met de in hoofdstuk 2 beschreven ontwikkelingen vormen ze het kader om in Oldenzaal verder te bouwen aan een inhoudelijk en financieel toekomstbestendig sociaal domein.

3. Beleidskader maatschappelijke ondersteuning (2012)

In Oldenzaal zetten we ons ervoor in dat alle inwoners actief deelnemen aan de samenleving, binnen de mogelijkheden die zij daarvoor hebben. Daarbij vinden we het belangrijk de eigen kracht van de Oldenzaalers en de Oldenzaalse samenleving zo goed mogelijk te benutten. Deze uitgangspunten, die onderdeel uitmaken van het in 2012 vastgestelde Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning, zijn 8 jaar na dato nog even actueel. Net als alle andere in het Beleidskader beschreven uitgangspunten (zie onderstaande figuur). Samen vormen zij de oorspronkelijke gemeentelijke visie op het Oldenzaalse sociaal domein.

3.1 Investeren in preventie

De afgelopen jaren heeft, in aanvulling op het beleidskader, preventie steeds nadrukkelijker de aandacht gekregen. Wij investeren in preventie om het welzijn van de Oldenzalers te verhogen. Daarnaast voorkomen we hogere kosten in de toekomst. Voorkomen is beter dan genezen. We willen problemen voorkomen en voorkomen dat problemen erger worden. Sport en bewegen, publieke gezondheid, informele zorg, sociaal werk, onderwijs en cultuur spelen hierbij een belangrijke rol. Ook hierbij staan we voor de uitdaging om samen met onze partners onze manier van werken te veranderen. Het project 'Actief na School' gebaseerd op het IJslands preventiemodel is daar een voorbeeld van, evenals de inzet van sport en cultuur ter bevordering van het welzijn van onze inwoners.

4. Stip op de horizon: de gelukkige inwoner (2018)

Tijdens en na de transitie van proces van transformeren, raakten we meer en meer met onze partners in gesprek over het hogere doel waar we ons gezamenlijk op richten. Waarom vinden we het belangrijk dat Oldenzalers actief meedoen aan de samenleving? Vinden wij als gemeente dat alleen? Welke rol spelen onze partners in het sociaal domein daarin? En kunnen we misschien een gezamenlijk doel formuleren; met elkaar bepalen waar we voor staan?

In 2018 is samen met de maatschappelijke partners dit hogere doel, deze stip op de horizon, geformuleerd. We streven in Oldenzaal gezamenlijk naar de gelukkige inwoner, die meedoet en naar eigen kunnen bijdraagt aan de samenleving en waar nodig ondersteund wordt. Hierbij zijn vier maatschappelijke effecten benoemd die wij gezamenlijk nastreven: zelfredzaamheid, verbondenheid, gezondheid en veiligheid.

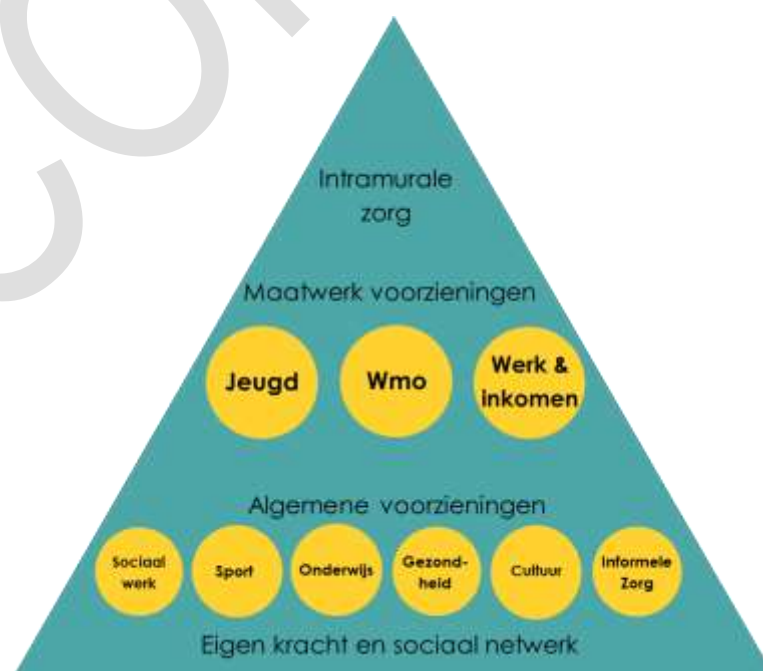

Dit vertaalt zich in de relatie die wij met onze partners hebben. We doen het samen. Het gesprek richt zich meer en meer op de effecten die partners met hun activiteiten wensen te bereiken in samenwerking met de gemeente. Zo worden subsidieaanvragen inmiddels ook beoordeeld op de mate waarin zij bijdragen aan de maatschappelijke effecten. Dit is een doorlopend proces dat de komende jaren nog verder vorm krijgt.

Om de vier maatschappelijke effecten te kunnen realiseren is bovendien een goede toegang tot het sociaal domein noodzakelijk. Momenteel kunnen Oldenzalers met hun hulpvraag terecht bij zowel het Sociaal Team als het Maatschappelijk Plein. We werken aan een integrale toegang, waarin Sociaal Team en Maatschappelijk Plein samenwerken. Zo worden de mogelijkheden van voorliggende veld beter benut. En kunnen we voorkomen dat onnodig duurdere zorg wordt ingezet.

5. **Uitvoering: soorten voorzieningen**

De zorg voor onze inwoners is schematisch weer te geven in onderstaande ondersteuningspiramide. Eigen kracht en het sociaal netwerk van onze inwoners vormen de basis. Vervolgens is er een aantal algemene voorzieningen beschikbaar, waar inwoners zonder indicatie met hun hulpvragen terecht kunnen. Dit zijn voorzieningen op de terreinen sociaal werk, sport, onderwijs, gezondheid, cultuur en informele zorg. Denk bijvoorbeeld aan schoolmaatschappelijk werk. Op de terreinen jeugd, maatschappelijke ondersteuning en werk zijn vervolgens ook maatwerkvoorzieningen beschikbaar, als de hulpvraag van de inwoner niet kan worden opgelost met algemene voorzieningen. Daarbij gaat het dus om ondersteuning die vanuit het Maatschappelijk Plein wordt ingezet; bijvoorbeeld jeugdhulp of dagbesteding vanuit de Wmo. Ten slotte zijn er intramurale voorzieningen beschikbaar voor inwoners die ondanks maatwerkvoorzieningen al dan niet tijdelijk niet thuis kunnen wonen.

6. Naar een Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning 2.0

De transitie van de taken onder de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en Participatiewet is inmiddels afgerond. De transformatie die hierbij nodig is, is dat nog niet. Dit is een continu proces waarbij inwoners, professionals, instellingen, werkgevers en gemeente samenwerken, innoveren, leren en verbeteren. Bij de transformatie van het sociaal domein in Oldenzaal hoort een actualisering van het Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning uit 2012. Dit vindt de komende periode plaats. Uitgangspunt is dat wij onze inwoners de passende oplossing willen bieden, binnen de beschikbare middelen.

Dat betekent, meer dan voorheen, ook dat we niet altijd zonder meer “ja” zeggen. Het gaat ook om een transformatie in hoe we kijken naar zorg en hulp. Om datgene wat we als samenleving als geheel wel of niet normaal vinden. Om de vraag waar individuele verantwoordelijkheid eindigt en collectieve verantwoordelijkheid begint. Samengevat voegen we de volgende onderdelen toe aan ons beleidskader:

- We stimuleren mensen zich aan te passen en eigen regie te voeren bij sociale, fysieke en emotionele uitdagingen waar ze mee te maken hebben (positieve gezondheid). Daarom bevorderen we de zelfredzaamheid, gezondheid, veiligheid en verbondenheid van de Oldenzaalers. En als er toch zorg nodig is, willen we deze zo licht en dicht bij de inwoner mogelijk organiseren. De stip op de horizon is de gelukkige inwoner, die meedoet, naar eigen kunnen bijdraagt aan de samenleving en waar nodig ondersteund wordt.
- We investeren in preventie. Dat komt ten goede aan het welzijn van de Oldenzaalers. De sociale omgeving van onze inwoners heeft daarbij een belangrijke rol. Net als de algemene voorzieningen, waar inwoners laagdrempelig terecht kunnen met hun vragen. We willen dat deze optimaal helpen om zwaardere zorg te voorkomen.
- We hechten waarde aan een sterke verbinding met onze partners in het algemeen en het voorveld in het bijzonder. Dat uit zich niet alleen in een integrale toegang, maar ook in het verder versterken van de samenwerking op andere terreinen. Onze partners zijn proactief, vraaggericht en hebben hun voelspriet in de Oldenzaalse maatschappij. Zij signaleren de behoeften van onze inwoners en stemmen hun aanbod hierop af. In de subsidierelatie met partners sturen we meer op de effecten van de subsidies.
- Er is ruimte voor innovatie. Vernieuwende manieren van denken, werken en organiseren helpen bij het doorzetten van de gewenste transformatie in het sociaal domein. Zowel bij onszelf als bij onze partners.
- Om de regie op het sociaal domein te vergroten, zetten we sterker in op monitoring, data-analyse en benchmarking. Per ombuigingsmaatregel maken we in de uitvoering een plan van aanpak. We monitoren de voortgang en koppelen die terug aan de gemeenteraad. Data-analyse speelt een steeds grotere rol in de vorming en uitvoering van beleid.

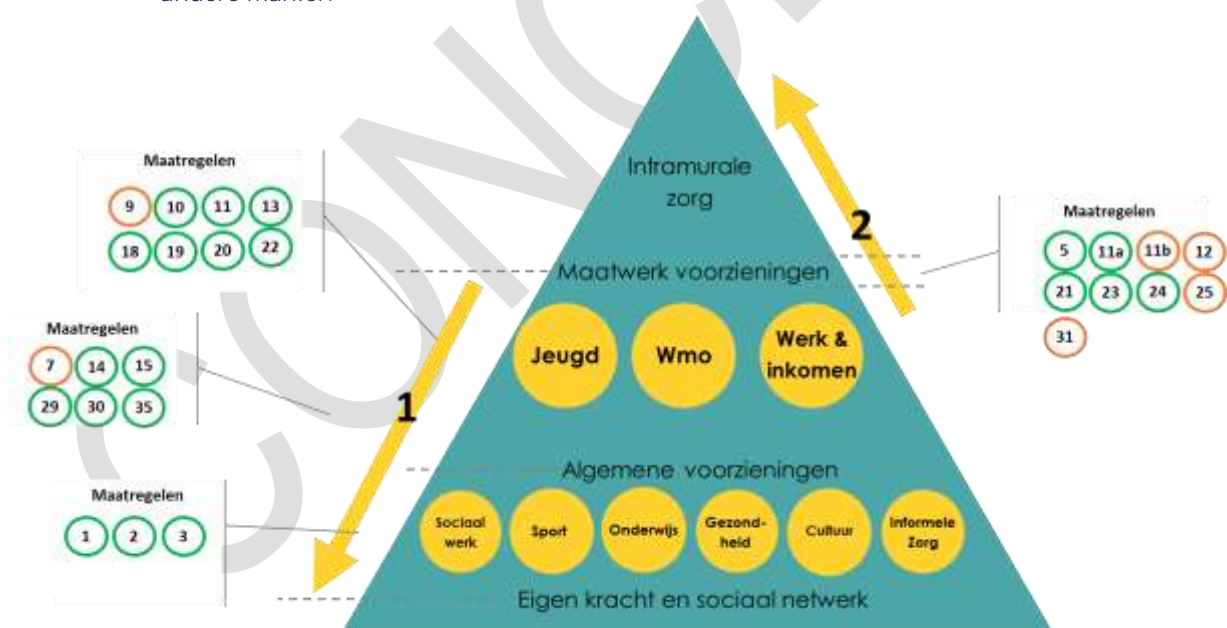
Dat vraagt om een cultuurverandering en een andere mindset, bij inwoners, bij onszelf en bij onze partners. Ook dit zal aandacht krijgen in het geactualiseerde Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning 2.0.

Deel 3 | Sturingsmogelijkheden

Met de in deel 2 beschreven aanpassingen leggen we de inhoudelijke koers in het sociaal domein vast voor komend jaar en de jaren daarna. In dit hoofdstuk beschrijven we de keuzes waarmee we de uitgaven in het sociaal domein willen verlagen en waarmee we de beheersbaarheid van de kosten in het sociaal domein willen vergroten. En tegelijkertijd de transformatie in het sociaal domein voortzetten. Zodat we hulp en ondersteuning kunnen blijven bieden aan inwoners die dit nodig hebben.

In hoofdstuk 5 zijn de verschillende soorten voorzieningen toelicht aan de hand van onderstaande piramide. Aan de hand van deze piramide zijn twee bewegingen of sturingsmogelijkheden gedefinieerd:

1. Ondersteuningsvragen worden zo laag mogelijk in de piramide opgelost en alleen opgeschaald indien nodig. Hiermee benutten we de mogelijkheden van het voorliggende veld zo goed mogelijk, organiseren we zorg zo dicht mogelijk bij de inwoner en houden we de kosten zo beperkt mogelijk;
2. Bij de maatwerkvoorzieningen wordt gekeken of inwoners niet door kunnen stromen naar andere vorm van zorg. Zo zorgen we er voor dat kosten goed gealloceerd worden. Op andere onderdelen versoberen we onze dienstverlening en/of organiseren we de uitvoering op een andere manier.

Hoofdstuk 7 en 8 beschrijven de twee bewegingen of soorten sturingsmogelijkheden en gaan in op de maatregelen. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat de sturingsmogelijkheden zijn gebaseerd op aannames. De autonome ontwikkelingen die eerder in dit Masterplan beschreven zijn zorgen ervoor dat het effect van maatregelen soms niet of moeilijk te monitoren is. Een totaaloverzicht van de maatregelen inclusief korte toelichting is te vinden in bijlage 1.

7. Dichter bij de inwoner brengen van de ondersteuning

Zoals eerder beschreven vormen de eigen kracht en het sociaal netwerk van onze inwoners de basis van de ondersteuningspiramide. Is er toch hulp nodig, dan kunnen Oldenzalers aankloppen bij een aantal algemene voorzieningen zonder dat daar een indicatie voor nodig is. Als deze hulp toch niet voldoende blijkt te zijn, dan kan er een beroep gedaan worden op maatwerkvoorzieningen. Wij zetten ons er de komende periode voor in dat hulp- en ondersteuningsvragen van de Oldenzalers zo laag mogelijk in de piramide worden opgelost.

Deze ontwikkeling is al in gang gezet. Voorbeelden daarvan zijn de integrale toegang met de sterkere samenwerking tussen Sociaal Team en Maatschappelijk Plein, maar ook de scootmobielpool en de inzet van een praktijkondersteuner bij de huisartsen voor jeugd-ggz (POH Jeugd). Deze ontwikkelen we de komende jaren door.

Daarnaast nemen we een aantal concrete nieuwe maatregelen. Een voorbeeld daarvan is het inrichten van een algemene voorziening voor wassen en strijken, waardoor er een besparing op de kosten voor maatwerk plaatsvindt. Maar ook een zakelijker houding richting ouders en aanbieders op het gebied van jeugdhulpvoorzieningen, waardoor zoveel mogelijk de algemene voorzieningen en de eigen kracht van kinderen, jongeren en hun ouders worden ingezet. Onder deze beweging vallen ook de (deels al in gang gezette) bezuinigingen op incidentele en structurele subsidies en daarmee veelal de algemene voorzieningen.

Daar waar de piramide een brede basis kent die naar boven toe smal toeloopt, is dit met de uitgaven precies omgekeerd. Hoe hoger in de piramide, des te hoger de kosten en budgetten. Terwijl wij veel waarde hechten aan de beweging van maatwerkvoorzieningen richting algemene voorzieningen en eigen kracht en sociaal netwerk, zijn de budgetten voor deze algemene voorzieningen en preventie nog relatief gering (12% van de totale jaarrekening sociaal domein in 2019). Tegelijkertijd bezuinigen wij op het voorveld door een plafond in te stellen op de incidentele subsidies, naast de eerdere kortingen op structurele subsidies. Deze bezuinigingen lijken haaks te staan op de gewenste beweging richting de onderkant van de piramide.

8. Aanpassingen in de maatwerkvoorzieningen

De maatwerkvoorzieningen op het gebied van Jeugd, Wmo en Werk zijn en blijven beschikbaar voor de Oldenzalers die dit nodig hebben. Wel gaan we daar anders mee om dan voorheen. In de eerste plaats kijken we of wij wel de juiste partij zijn om inwoners te ondersteunen of dat inwoners door kunnen stromen naar andere vormen van zorg. Zo zorgen we er voor dat kosten goed gealloceerd worden.

Belangrijker is echter dat we de uitvoering van de maatwerkvoorzieningen op onderdelen anders gaan organiseren en op bepaalde gebieden onze dienstverlening versoberen. Zo beperken we de keuzevrijheid van onze inwoners op het gebied van hulpmiddelen, waardoor de adequate en goedkoopst mogelijke oplossing wordt geboden. Verder stellen we een eenmalig plafond in voor uitgaven uit het Participatiebudget. Daarnaast willen we door middel van een pilot onderzoeken wat de opbrengsten zijn als zorgaanbieders zelf indiceren voor bepaalde vormen van ondersteuning. Op deze manier voeren we een aantal aanpassingen door in de maatwerkvoorzieningen, leidend tot lagere kosten.

CONCEPT

Deel 4 | Impact

Dit deel beschrijft de impact van de keuzes en het effect van de sturing op inwoners, partners en onszelf.

9. **Wat blijven we de komende jaren doen?**

Met de in deel 3 beschreven maatregelen lossen wij in Oldenzaal de hulpvragen van onze inwoners zo laag mogelijk in de piramide op, waarbij we voorkomen dat er onnodig duurdere zorg wordt geleverd. De eerder geformuleerde doelstellingen blijven daarbij van toepassing. We investeren in preventie. We doen het samen. En we houden de uitgaven in het sociaal domein beheersbaar; terwijl het uitgangspunt passende ondersteuning van onze inwoners is en blijft.

10. **Wat gaan we niet meer doen/afbouwen?**

Onze inwoners de passende oplossing bieden, binnen de beschikbare middelen, betekent ook dat we niet altijd zonder meer “ja” zeggen. Op een aantal terreinen versoberen we onze dienstverlening. Een aantal zaken doen wij niet meer, doen wij minder, of bouwen we af. Zo stellen we een eenmalig plafond in voor bestedingen uit het Participatiebudget, staan we een wachtlijst toe in de Wmo en versoberen we de ziektekostenverzekering voor minima door de bijdrage aan de polis te verlagen met 2 euro per maand. Deze maatregelen zijn in lijn met onze visie om mensen te stimuleren zich aan te passen en eigen regie te voeren bij sociale, fysieke en emotionele uitdagingen waar ze mee te maken hebben. Wel leiden de maatregelen mogelijk tot lagere tevredenheid van onze inwoners over onze dienstverlening.

11. **Wat gaan we ontwikkelen (lokaal/regionaal)?**

Helder is dat de in deel 3 beschreven maatregelen van onszelf, maar ook van onze partners en de inwoners van Oldenzaal, een andere mindset vragen. Dit wordt verder uitgewerkt in het Beleidskader Maatschappelijke Ondersteuning 2.0.

Voor onze uitvoering geldt in ieder geval dat wij bij ondersteuningsvragen van inwoners de oplossing primair zoeken in de eigen kracht en algemene voorzieningen. Pas wanneer dat niet voldoende passend is, dan bieden we ondersteuning in de vorm van maatwerk. Dat vraagt een cultuurverandering door de gehele organisatie, waarbij we ons richten op preventie en integraal werken. Maar ook willen we planmatiger werken, waarbij we zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Een meer zakelijke regievoering richting ouders en aanbieders en meer regie op de top-20 gezinnen, betekent dat op dat gebied een (andere) werkwijze ontwikkeld moet worden. En een eenmalig plafond op het Participatiebudget kan een meer gedifferentieerde aanpak van uitkeringsgerechtigden richting werk of andere vormen van dagbesteding met zich meebrengen. We maken daarom per maatregel die we doorvoeren een kort plan van aanpak. Het format daarvoor is te vinden in bijlage 2. We monitoren de voortgang en koppelen die terug aan

de gemeenteraad. Meer aandacht voor monitoring, data-analyse en regie op het sociaal domein zorgen voor een betere onderbouwing van onze keuzes en acties.

Met onze partners voeren we ook het gesprek over deze ontwikkeling. In de subsidierelatie met partners sturen we meer op de effecten van de subsidies. We stimuleren een meer vraaggerichte aanpak. We vragen partners zich meer bewust te zijn van hun rolopvatting: komen om weer te gaan. En we vragen partners een groter beroep op cofinanciering te doen. Dit betekent een gezamenlijk proces. Sommige stappen kunnen we hierin direct nemen, andere kosten meer tijd en vragen uitleg. In het bijzonder zetten we in op het verder versterken van de samenwerking tussen Maatschappelijk Plein en Sociaal Team, ook in de integrale toegang.

Van onze inwoners ten slotte willen wij graag dat ze zich meer bewust zijn van hun eigen kracht en verantwoordelijkheid. En we willen ze op de hoogte brengen van het bestaan van de algemene voorliggende voorzieningen waar zij terecht kunnen met hun hulpvragen. Richting inwoners zetten we daarom een communicatiecampagne op gericht op bewustwording van hun eigen verantwoordelijkheid en bekendheid met algemene voorzieningen. Samen starten wij hierop gericht een positieve maatschappelijke discussie met de nadruk op medeverantwoordelijkheid, elkaar verder helpen en samenredzaamheid.

CONCEPT

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht maatregelen

Bijlage 2: Format plan van aanpak per maatregel - voorbeeld

Bijlage 3: Factsheets

CONCEPT

Bijlage 1 | Overzicht maatregelen

Onderstaande tabel toont de maatregelen inclusief korte toelichting per maatregel. Groene maatregelen zijn maatregelen die we doorvoeren, oranje maatregelen worden nader uitgezocht en rode maatregelen voeren we niet door. Hierbij hebben wij meegewogen dat GroenLinks tijdens het Politiek Forum van 5 oktober niet wenste te stemmen. Voor de registratie zijn deze stemmen op rood gezet. Voor maatregelen 25 en 31 geldt dat deze rode stemmen doorslaggevend waren in de uiteindelijke inkleuring. Daarom zijn deze stemming niet op rood gezet, zoals op basis van de feitelijke stemmen zou moeten, maar op oranje. Hier is het oordeel van GroenLinks dus niet meegewogen.

CONCEPT

Algemene voorzieningen

Maatregel	Opbrengst		Risico	Verzilveringskans	Plek in Piramide
	€	Maatschappelijk effect	Maatschappelijk effect		
1. <i>Structurele subsidie aan Impuls verminderen</i>	Maatregel vastgesteld in programmabegroting 2020 (€100.000 in 2021 oplopend naar €200.000)	Meer vraaggericht; Meer bewust rolopvatting; Meer beroep op cofinanciering (eigenkracht).	Meer beroep op duurzame zorg.	Hoog, echter overlap met kaasschaafmethode maatregel 4.	Algemene voorzieningen → eigen kracht en sociaal netwerk
2. <i>Plafond incidentele subsidies</i>	€ 200.000 Volume incidentele subsidies rond de €2.000.000	Meer beroep op cofinanciering (eigenkracht).	Meer beroep op duurzame zorg. Minder ruimte voor innovatie die past bij de transformatie.	Hoog, echter overlap met kaasschaafmethode maatregel 4.	Algemene voorzieningen → eigen kracht en sociaal netwerk
3. <i>Budget overige structurele subsidies verminderen</i>	Maatregel vastgesteld in programmabegroting 2020 (€ 25.000 oplopend naar €50.000)	Meer vraaggericht. Meer bewust rolopvatting. Meer beroep op cofinanciering (eigenkracht).	Meer beroep op duurzame zorg.	Hoog, echter overlap met kaasschaafmethode maatregel 4.	Algemene voorzieningen → eigen kracht en sociaal netwerk
4. <i>Kaasschaafmethode 10%</i>	€ 600.000 per 2022	Meer vraaggericht, meer bewust rolopvatting Meer beroep op cofinanciering (eigenkracht).	Meer beroep op duurzame zorg Minder ruimte voor innovatie die passen bij de transformatie.	Hoog, echter overlap met andere 3 maatregelen op subsidies.	-

Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

Maatregel	Opbrengst		Risico	Verzilveringskans	Plek in Piramide
	€	Maatschappelijk effect	Maatschappelijk effect		
5. <i>Zorgaanbieder indi- ceert zelf</i>	€ P.M. Via pilot ervaring op- doen (bijv. bij bepaalde aanbieder of doel- groep). Besparing op formatie	Snelle zorg inzet.	Kans op fraude (meer en duurdere indicatie inzet); Dubbele pet van zorg- aanbieders; Kans dat zorgaanbie- ders onvoldoende door- verwijzen naar voorlig- gende voorzieningen.		Maatwerkvoorzieningen
6. <i>Financieel plafond Huishoudelijke on- dersteuning (HO)</i>	€ 450.000 Het budget voor de Wmo HO 2021 wordt ge- maximeerd op het ni- veau van de primitieve begroting 2021.	Blijven binnen budget.	Inwoner krijgt geen on- dersteuning; Wettelijke verplichting om Wmo zorg te leve- ren, mogelijk achteraf rechtzetten met alle ex- tra (administratieve) in- zet; Wachlijsten stijgen; Meer klachten en be- zwaren; Onrust onder cliënten met als gevolg belasting op capaciteit; Uitstel van ondersteu- ning kan als gevolg	Nihil i.v.m. wettelijke taak.	-

			hebben dat langer en zwaardere zorg nodig is (dus duurder).		
7. <i>Wachttijd van een aantal maanden toestaan</i>	<p>€ 55.000 (Opbrengst ontstaat omdat inwoners kiezen voor andere oplossing.)</p> <p>Afzien van zorg: effect bij HO 1% van volume 3.600.000 = 36.000 en 0,5% overige voorzieningen (3.800.000) = 19.000.</p>	Aantal inwoners komen tot andere oplossingen.	<p>Onrust onder cliënten met als gevolg belasting op capaciteit;</p> <p>Meer klachten en bezwaren;</p> <p>Uitstel van ondersteuning kan als gevolg hebben dat langer en zwaardere zorg nodig is (dus duurder).</p>	Hoog maar mogelijk te nietgedaan door druk op capaciteit.	Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen of eigen kracht en sociaal netwerk
8. <i>Reële tarieven Wmo los laten in algemene zin</i>			<p>Wettelijk niet toegestaan; in verband met algemene maatregel AMvB Wmo m.b.t. volgens Cao.</p> <p>Aanbieders kunnen en willen zich niet contracteren (i.v.m. te lage tarieven).</p>	Nihil	-
8a. <i>Sturing op PGB (alpha- hulp constructie dienstverlening aan huis)</i>	<p>€ P.M (minimaal 200.000)</p> <p>Uurtarief van geleverde zorg gaat omlaag.</p>	Inwoner neemt zelf regie op de ondersteuning.	<p>Kans op fraude;</p> <p>Cliënten die PGB niet kunnen beheren;</p> <p>Gevolgen voor arbeidsvoorwaarden hulpen (extra kosten voor gemeente in dit kader</p>	Nihil. We zijn bewust met deze constructie gestopt. Investering noodzakelijk.	-

	Vraagt investering in tijd en geld om deze constructie uit te werken.		i.v.m. ziekte/verzekeringen etc. Onduidelijkheid voor inwoners.		
9. <i>De HO als algemeen gebruikelijk verklaren</i>	<p>€ 1.200.000</p> <p>Besparing van ca. 35% op het budget van de HO.</p> <p>Uitgaande dat het volledige rijksbudget HO overgaat naar de bijzondere bijstand en het Rijk geen kaders instelt. (in 2018 had ca. 57% van de cliënten HO een laag inkomen).</p>	<p>Inwoners met een hoger inkomen dienen HO zelf te financieren. Indien we hier de publiciteit over opzoeken, zet dit mensen wellicht al aan het denken.</p> <p>Wel uitwerken maar niet meenemen nu</p>	Wettelijk niet toegestaan	Nihil i.v.m. wetgeving.	Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen
10. <i>Algemene voorziening voor wassen en strijken</i>	<p>Minimaal € 175.000 vanaf 2022</p> <p>Inschatting op basis van ervaringen andere gemeenten.</p> <p>Vraagt investering in tijd en geld om deze constructie uit te werken.</p>	<p>Besparing op kosten maatwerkvoorzieningen Wmo;</p> <p>Werkgelegenheid voor de doelgroep Wsw en participatiewet.</p>	<p>Algemene voorziening komt niet van de grond;</p> <p>Meer klachten en bezwaren;</p> <p>Klanttevredenheid om laag</p>	Op dit moment vindt er een haalbaarheidsstudie plaats.	Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen

<p>11. <i>Maatwerk wordt een uitzondering in algemene zin</i></p>		<p>Besparing op budget.</p>	<p>Wettelijk niet toegestaan, om keuzevrijheid te beperken; Wettelijk geformuleerd dat passende oplossingen gezocht moeten worden; Meer klachten en bezwaren van aanbieders.</p>		<p>Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen</p>
<p>11 a. Beperken van keuzevrijheid in hulpmid-delen</p>	<p>€ 50.000 vanaf 2022</p>	<p>Adequaat en goedkoopst mogelijke oplossing wordt geboden.</p>	<p>Inwoner heeft geen keuze en kan geconfronteerd worden met meerdere aanbieders; Per 1 januari 2022 nieuwe aanbesteding, dan kan e.e.a. pas geëffectueerd worden.</p>	<p>Hoogte van bedrag gebaseerd op aannames, juridisch niet hard</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen</p>
<p>11b. <i>Versobering maatwerkvoorzieningen voor begeleiding en dagbesteding</i></p>	<p>€ 190.000 2021 80.000 2022 110.000</p> <p>Volume €3.800.00 afnemen 5% van het budget voor begeleiding en dagbesteding = €190.000. Of maximaal aantal dagdelen.</p>	<p>Minder uitgaven op basis van maximaal aantal uren of verminderen met een x percentage.</p>	<p>Onrust onder cliënten met als gevolg belasting op capaciteit; Uitstel van zorg kan als gevolg hebben dat langer en zwaardere zorg nodig is (dus duurder); Herindiceren. Mensen krijgen minder ondersteuning vanuit Wmo-maatwerk</p>	<p>Hoogte van bedrag gebaseerd op aannames, juridisch niet hard</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen → algemene voorziening of eigen kracht en sociaal netwerk.</p>

<p>12. <i>Voor onderdelen inkoop loslaten en inzetten van subsidie.</i></p>	<p>€ PM</p> <p>Via pilot ervaring opdoen (bijv. bij bepaalde aanbieder of doelgroep).</p> <p>Vraagt investering in tijd en geld om deze constructie uit te werken.</p>	<p>Besparing op budget; Innovatie in begeleiding en ondersteuning; Aanbieder zijn verzekerd van inkomsten (ook bijv. bij doelgroepen met hoog 'no-show' percentage).</p>	<p>Kans dat aanbieders cliënten met zware zorgvragen niet willen ondersteunen;</p> <p>Kans op fraude (minder zorg inzet, aangezien men verzekerd is van inkomsten).</p>		<p>Maatwerkvoorzieningen</p>
<p>13. <i>Inzet van een scootmobielpool</i></p>	<p>€22.000 in 2021 € 12.500 vanaf 2022</p>	<p>Duurzaam; Efficiënt; Geen overlast in stalling.</p>	<p>Aanpassen verordeningen en indicaties etc.</p>	<p>Hoog.</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen</p>
<p>14. <i>Maatwerkvoorzieningen minder toegankelijk maken door stringenter te wijzen op eigen verantwoordelijkheid in de breedste zin van het woord.</i></p>	<p>€P.M op basis van Benchmark</p> <p>Budget HO is 3.600.000</p>	<p>Meer inzet van eigen netwerk van inwoner; Meer inzet op algemene voorzieningen.</p>	<p>Minder toekenningen; Juridische grondslag ontbreekt; Meer klachten en bezwaren; Klanttevredenheid gaat omlaag; Strookt niet met de dienstverleningsvisie.</p>		<p>Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen → eigen kracht en sociaal netwerk</p>
<p>15. <i>Samenwerking maatschappelijk plein met Sociaal Team verstevigen</i></p>	<p>Extra € 50.000 vanaf 2022</p> <p>Effect is al voor €70.000 in begroting 2020 verwerkt.</p>	<p>Meer voorliggend organiseren en inwoner in eigen kracht zetten.</p>		<p>Hoog.</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen → eigen kracht en sociaal netwerk</p>

Jeugd

Maatregel	Opbrengst €	Risico Maatschappelijk effect	Verzilveringskans Maatschappelijk effect	Plek in piramide	
<p>16. <i>Budgetplafond op (onderdelen) budget jeugd</i></p>	<p>€ 550.000</p> <p>Het budget voor de Jeugd 2021 wordt gemaximeerd op het niveau van de primitieve begroting 2021.</p>	<p>Blijven binnen budget.</p>	<p>Jeugdige krijgt geen zorg Wettelijk verplicht om jeugdzorg te bieden, mogelijk achteraf rechtzetten met alle extra (administratieve) inzet. Wachlijsten stijgen. Aantal bezwaren stijgen. Ongelijkheid van behandeling. Uitstel van zorg kan als gevolg hebben dat langer en zwaardere zorg nodig is (dus duurder).</p>	<p>Nihil i.v.m. wettelijke taak</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen</p>
<p>17. <i>Er wordt niet onderhandeld over de inzet van ondersteuning</i></p>	<p>€ 150.000</p> <p>10 personen op het passende "dakje" plaatsen</p>	<p>Kind krijgt een passend traject, nu wordt als gevolg van schaarste een te zwaar traject ingezet.</p>	<p>Zorgaanbieders leveren niet; Crisis plaatsen lopen vol; Kinderen krijgen geen thuis bij het zoeken van een verblijf.</p>	<p>Door belang van het kind is de vraag of e.e.a. realiseerbaar is.</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen</p>

<p>18. <i>Zakelijke regievoering op het totale proces richting inwoner/lees de ouders</i> <i>Inzet op externe verwijzers</i></p>	<p>€ 171.000</p> <p>Volume €4.500.000 (40% verwijzing door gemeente 60% door externen). €1.800.000 via gemeente effect 5%= 90.000. €2.700.000 via externen effect 3% = 81.000</p>	<p>Hiermee wordt de goedkoopste passende voorziening ingezet en zoveel mogelijk het veld en eigen kracht ingezet.</p>	<p>Meer klachten en bezwaren; Keuzevrijheid van inwoner wordt beperkt; Klanttevredenheid om laag.</p>	<p>De financiële aannames die hieronder liggen zijn zacht.</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen</p>
<p>19. <i>Zakelijke regievoering op het totale proces richting aanbieder</i> <i>Inzet op externe verwijzers</i></p>	<p>€ 231.000</p> <p>Volume €6.100.000 (40% verwijzing door gemeente 60% door externen). €2.400.000 via gemeente effect 5%= 120.000 €3.700.000 via externen 3 %= 111.000.</p>	<p>Hiermee wordt de goedkoopste passende voorziening ingezet en zoveel mogelijk het veld en eigen kracht ingezet.</p>	<p>Aanbieders gaan klagen/trekken zich terug; Kan ten koste van zorg aan kinderen gaan.</p>	<p>De financiële aannames die hieronder liggen zijn zacht</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen</p>
<p>20. <i>Inzet van POH jeugd</i></p>	<p>€50.000</p> <p>Inverdieneffect meegenomen in de begroting van €100.000.</p> <p>Door uitbreiding na alle huisartsenpraktijken binnen dezelfde kosten</p>	<p>Ieder krijgt de ondersteuning die passend is en relatief goedkoop. Op maat.</p>	<p>Kosten voor de POH moeten zich zelf terugverdienen in goedkopere en kortere trajecten.</p>	<p>Hoog</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen</p>

	verwachten wij een extra effect van €50.000				
21. Meer regie op 'bestaande' top 20 gezinnen	<p>€ 50.000</p> <p>Maatregel voor €100.000 vastgesteld in programmabegroting 2020.</p> <p>Na ervaring van de afgelopen periode dat dit verhoogd kan worden met € 50.000</p>	<p>Kosten van de zorg worden gealloceerd waar zij horen;</p> <p>Passende zorg wordt eerder ingezet.</p>	<p>Gezinnen in bestaande zorg kunnen het gevoel hebben dat hun onrecht aan wordt gedaan;</p> <p>Ouders kunnen de allocatie van zorg als onprettig ervaren;</p> <p>Klanttevredenheid gaat omlaag.</p>	Hoog	<p>Maatwerkvoorzieningen (in sommige gevallen: → intramurale zorg)</p>
22. Ombuigen van jeugdzorg naar innovatieve oplossingen in het voor veld	<p>€P.M</p> <p>Via pilot ervaring op doen.</p> <p>Vraagt investering in tijd en geld om deze constructie uit te werken.</p>	<p>Besparing op budget</p> <p>Innovatie van vormen van begeleiding meer creativiteit/vernieuwing in de ondersteuning.</p> <p>Aanbieders weten zich te verzekeren van inkomsten (ook bijv. bij doelgroepen met hoog 'no-show' percentage).</p>	<p>Innovatieve oplossing blijkt duurder dan oorspronkelijke zorg.</p>		<p>Maatwerkvoorzieningen → algemene voorzieningen</p>
23. Door ontwikkeling regierol jeugd	<p>€75.000</p> <p>Maatregel voor €75.000 vastgesteld in programmabegroting 2020.</p>		<p>Ingekochte zorg is duurder dan de inzet van de consulent jeugd.</p>	Hoog	<p>Maatwerkvoorzieningen</p>

Participatiewet

Maatregel	Opbrengst	Risico		Verzilveringskans	Plek in piramide
	€	Maatschappelijk effect	Maatschappelijk effect		
24. <i>Plafond Participatiebudget</i>	€150.000 voor 2021		Toename van uitkeringsgerechtigden; Hogere uitgaven uit BUIG (1 volledige uitkering kost € 15.000). Bijstandsgerechtigden krijgen minder trajecten aangeboden.	Hoog	Maatwerkvoorzieningen
25. <i>Alleen inzetten op de 100 meest kansrijke uitkeringsgerechtigden</i>	€225.000 1 FTE = €75.000. Extra uitstroom van 10% van de 100 personen is 10 personen besparing op de BUIG €150.000	Meer en snellere uitstroom naar regulier werk	Uitstroom wordt niet gerealiseerd omdat afstand tot de arbeidsmarkt te groot is en de extra investering niet loont; Moeilijk te meten door autonome ontwikkelingen; Geen ontwikkeling van de overige 480 uitkeringsgerechtigden die niet tot de 100 best bemiddelbare horen = achteruitgang;	Hoog met betrekking tot fte Laag met betrekking tot extra uitstroom	-

			<p>Geen signaalfunctie en integrale aanpak; Kans op fraude (de gemeente deze groep grotendeels “loslaat”); Meer klachten en bezwaren. Ongelijkheid in behandeling van uitkeringsgerechtigden.</p>		
<p>26. <i>Volledig uitbesteden van de re-integratietrajecten voor uitkeringsgerechtigden</i></p>	<p>€ PM</p> <p>Vraagt investering in tijd en geld om deze constructie uit te werken, waarbij de opbrengst waarschijnlijk laag is.</p>		<p>Uitbesteding biedt geen garantie (ervaring) voor een beter resultaat vanwege de beperkte tijdsbesteding; Afvloeiingskosten van ambtelijk personeel lopen lang door; Opgebouwde relatie met werkgevers verdwijnt; Geen integrale benadering.</p>		-
<p>27. <i>Niet meer investeren in ontwikkeling en doorstroming Wsw</i></p>	<p>€ 75.000</p> <p>Capaciteit 1 fte</p>		<p>Wettelijke verplicht om in te zetten op de ontwikkeling van Wsw-ers; Vroeg of laat meer mensen in Beschut Werk (duurste voorziening);</p>	<p>Nihil (wettelijke verplichting).</p>	-

			Wsw-ers worden duurder waardoor kans detachering en inzet van Wsw-ers vermindert. Wsw-ers worden ontwikkelingskansen ontnomen.	
28. Volledig uitbesteden van de Wsw	€0		Een uitvoerende partij neemt niet het subsidieresultaat, transitievergoeding, vervoerskosten van de gemeente over; Geen integrale benadering; Onrust onder Wsw'ers en hun omgeving (2 ^{de} grote verandering in 6 jaar)	-

Minimabeleid/ Armoedebeleid

Maatregel	€	Opbrengst Maatschappelijk effect	Risico Maatschappelijk effect	Verzilveringskans	Plek in piramide
-----------	---	-------------------------------------	----------------------------------	-------------------	------------------

<p>29. Afschaffen witgoedregeling bijzondere bijstand</p>	<p>€ 10.000</p>		<p>Minder koopkracht voor lage inkomens; Meer kans op schulden deels opgeheven door individuele inkomens- toeslag.</p>	<p>Hoog</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen → eigen kracht en sociaal netwerk</p>
<p>30. Versoberen van ziektekostenverzekering door bijdrage aan polis te verlagen met €2 per maand</p>	<p>€ 40.000 Gebaseerd op 1700 verzekerden</p>		<p>Minder koopkracht voor lage inkomens; Meer kans op schulden.</p>	<p>Hoog</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen → eigen kracht en sociaal netwerk</p>
<p>31. Verlagen van inkomensgrens voor collectieve ziektekostenverzekering van 130% naar 110% van het bijstandsniveau</p>	<p>€ 225.000 Door de grens naar 110% komen 680 verzekerden niet meer in aanmerking (40%).</p>		<p>Minder koopkracht voor lage inkomens; Uitstellen van zorg door hogere eigen bijdrage; Een flink deel van de premiebetalers in pakket 3 van de gemeentepolis zullen naar verwachting de AOW-leef-tijd hebben (AOW + pensioentje) of jongere mensen met hoge zorgkosten zijn; Deze grote kwetsbare groep met relatief hoge</p>	<p>Bedrag is gebaseerd op aannames over verdeling in de groep</p>	<p>-</p>

			<p>zorgkosten sluit je dan uit.</p> <p>Zorg moet eerder betaald worden uit budget Jeugd en Wmo omdat er geen aanvullende verzekeringen afgesloten zijn.</p>		
<i>31a. Van 130 naar 120%</i>	<p>€ 124.000</p> <p>Verlaging naar 120% komen 340 verzekerden niet meer aanmerking (20%).</p>				-
<i>32. Voor alle aanvragen voor bijzondere bijstand eigen bijdrage van €137,-</i>	<p>€ 20.000</p> <p>Op basis van het aantal aanvragen in 2019.</p>		<p>Minder koopkracht lage inkomens;</p> <p>Meer kans op schulden.</p>	Hoog	-
<i>33. Referentieperiode voor Individuele inkomens toeslag verhogen van 3 naar 5 jaar</i>	<p>€ 3.900</p> <p>Op basis van aantallen aanvragen bijzondere bijstand in 2018 en 2019 zou deze besparing zijn gerealiseerd.</p>		<p>Minder koopkracht voor lage inkomens;</p> <p>Meer kans op schulden.</p>	Hoog	-

<p>34. <i>Groter beroep op de financiële zelfredzaamheid, inwoners worden niet meer proactief benaderd</i></p>	<p>€11.700</p> <p>Op basis van cijfers uit 2019: de verwachting is zo'n 5% minder aanvragen voor het Bijdrage fonds en Individuele inkomens toeslag door het stoppen van het proactief aanschrijven van cliënten.</p>		<p>Minder koopkracht lage inkomens</p>	<p>Bedrag is gebaseerd op aannames.</p>	<p>-</p>
--	---	--	--	---	----------

Algemeen

Maatregel	Opbrengst €	Risico Maatschappelijk effect	Verzilveringskans Maatschappelijk effect	Plek in piramide	
<p>35. <i>Communicatiecampagne gericht op bewustwording bij inwoners van eigen verantwoordelijkheid en het bestaan van algemene, voorliggende voorzieningen.</i></p>	<p>€PM</p>	<p>Heldere verwachtingen door eenduidige voorlichting met dezelfde informatie.</p> <p>Meer bewust van eigen verantwoordelijkheid.</p> <p>Minder of latere instroom in de Wmo/Jeugd met lagere uitgaven per cliënt.</p>	<p>Recht op voorziening-gedachte: mensen handelen vanuit hun eigen portemonnee.</p>	<p>Maatwerk voorziening → algemene voorziening → eigen kracht en sociaal netwerk</p>	<p>Maatwerkvoorzieningen → voorliggende voorziening → eigen kracht en sociaal netwerk</p>

Bijlage 2 | Format plan van aanpak per maatregel

Plan van aanpak maatregel <nummer> - <naam>

1. Toelichting maatregel

Wat is de maatschappelijke opbrengst en wat is het maatschappelijk risico?

Wat is de financiële opbrengst? En hoe verdeeld de opbrengst zich over de komende jaren?

Om onderstaande uit te werken kan nagedacht worden over de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid. Wat doet de maatregelen met de toegankelijkheid voor inwoners? Wat doet de maatregel met de kwaliteit van de voorziening? En wat doet de maatregel met de betaalbaarheid?

<i>Maatschappelijke opbrengst</i>			
Toelichting			
<i>Maatschappelijk risico</i>			
Toelichting			
<i>Financiële opbrengst</i>			
Toelichting	2021	2022	2023
	€	€	€
<i>Waar bevindt de maatregel zich in de ondersteuningspiramide?</i>			
Toelichting			

2. Wanneer is de maatregel behaald?

Welke doelstelling kan aan de maatregel worden gekoppeld? Welk resultaat dient gehaald te worden met deze maatregel? En hoe is dit meetbaar?

Probeer het kwantificeerbaar te maken (dus in meetbare gegevens).

<i>Doelstelling</i>	<i>Resultaat</i>

3. Welke partijen zijn bij de maatregel betrokken?

<i>Welke personen zijn binnen de gemeente Oldenzaal betrokken?</i>
<i>Welke partijen zijn extern betrokken?</i>

--

4. Tijdspad

Hoe ziet het tijdspad eruit?

Duidelijke acties per kwartaal toevoegen.

● 2020	Kwartaal 1:
	Kwartaal 2:
	Kwartaal 3:
	Kwartaal 4:
<hr/>	
● 2021	Kwartaal 1:
	Kwartaal 2:
	Kwartaal 3:
	Kwartaal 4:

5. Monitoring/evaluatie

Hoe worden de stappen uit het tijdspad gemonitord? Wie is er mee bezig? Wanneer moet het klaar zijn?

<i>Stap uit het tijdspad</i>
<i>Stap uit het tijdspad</i>

Bijlage 3 | Factsheets

ALGEMENE VOORZIENINGEN

Het totaal aan algemene voorzieningen dat beschikbaar is voor (hulp)vragen zonder indicatie.

Financiën Algemene voorzieningen

BENCHMARK

waarstaatjegemeente.nl

Oldenzaal	Gemiddelde referentie gemeente *
Mantelzorg 13,8%	Mantelzorg 15,15%
Eenzaamheid 38,9%	Eenzaamheid 38,6%
Beweegt voldoende 68,4%	Beweegt voldoende 66,1%
Overgewicht 52,3%	Overgewicht 48%
Sociale samenhang 4,0	Sociale samenhang 6,2

Lessen uit de coronacrisis

1. Vraaggericht handelen: snelle samenwerking gemeente en ketenpartners.
2. Het belang van de sociale basis werd extra benadrukt.
3. Digitale dienstverlening: Ons helpt Ons heeft een belangrijke rol gespeeld.

Top 5 aanbieders

1. Impuls	€1.654.094
2. Wijkkracht	€412.300
3. GGD	€90.000
4. Humanitas	€89.000
5. Mediant	€77.350

KPI'S

% volwassenen dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen	↑
% inwoners op gezond BMI	↑
% volwassenen dat aangeeft mantelzorg te verlenen	↑
% volwassenen die geen sterk sociaal netwerk ervaren	↓
% volwassenen die overmatig alcohol gebruiken	↓
% volwassenen met voldoende sociale contacten	↑

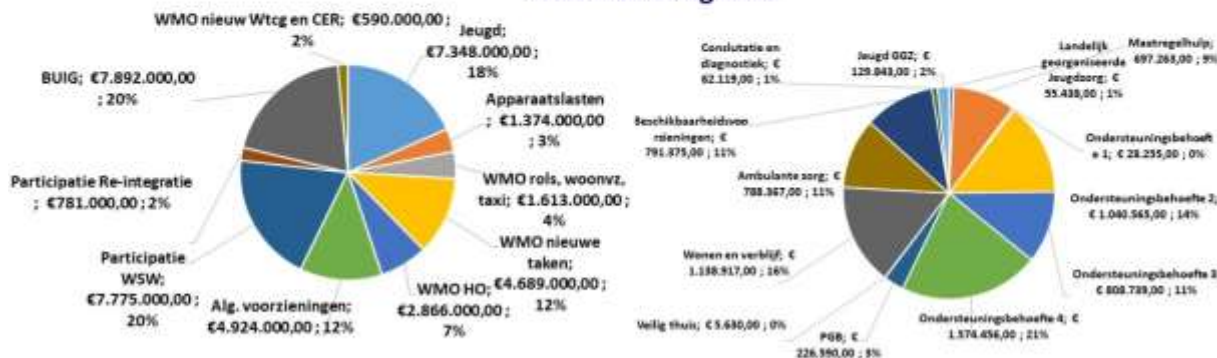
* Dinkelland, Coevorden, Súdwest-Fryslân, Laarbeek, Renkum, Leusden

JEUGD(WET)

De Jeugdwet is bedoeld voor jeugdigen (kinderen en jongeren) en hun ouders die ondersteuning nodig hebben bij het opgroeien of bij de opvoeding.

Financiën Jeugdwet

BENCHMARK

waarstaatjegemeente.nl

Oldenzaal

Jeugdzorg met verblijf 9,9%

Jeugdbescherming 8,4%

Een ouder gezinnen 6,7%

Verwijzers huisarts versus gemeente 283 vs. 244

Gemiddelde referentie gemeente*

Jeugdzorg met verblijf 10,3%

Jeugdbescherming 10,4%

Een ouder gezinnen 6%

Verwijzers huisarts versus gemeente 226 vs. 168

Lessen uit de coronacrisis

1. Maatschappelijke druk binnen gezinnen maakte plaats voor rust.
2. Verwachte stijging veilig thuis heeft (nog) niet plaats gevonden.
3. Er heeft een versnelling plaatsgevonden bij het stopzetten van indicaties die aflieden.

Top 5 aanbieders

1. Jarabee	€322.977,97
2. Ambiq	€272.414,47
3. Stichting karakter	€226.87,95
4. Helios	€212.329,59
5. Cooperatie Boer & Zorg	€179.677,22

KPI'S

% van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ↓

% van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ↓

% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering ↓

Totaal aantal verwijzingen gecontracteerde jeugdzorgaanbieders ↓

Alle kinderen en jongeren met psychische klachten bij de huisarts gaan langs de POH ↑

Klanttevredenheidscijfer mag naar een 6,5 ↓

Jeugdhulp trajecten worden effectiever ↑

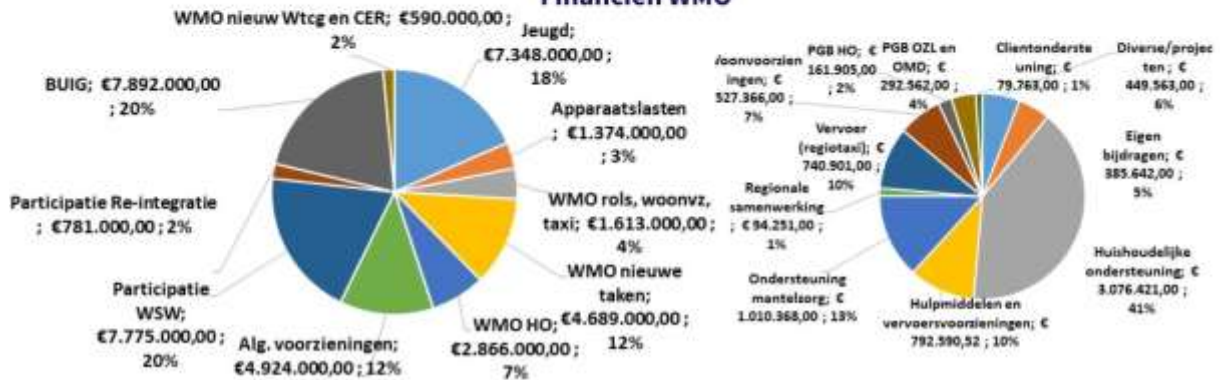
* Dinkelland, Coevorden, Súdwest-Fryslân, Laarbeek, Renkum, Leusden

WMO

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) regelt hulp en ondersteuning voor burgers, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen en deel kunnen blijven nemen aan de maatschappij.

Financiën WMO

BENCHMARK

waarstaatjegemeente.nl

Oldenzaal

Hulp bij huishouden 39 inwoners per 1.000

Ondersteuning thuis 19 inwoners per 1.000

Hulpmiddelen en diensten 61 inwoners per 1.000

Gemiddelde referentie gemeente *

Hulp bij huishouden 27 inwoners per 1.000

Ondersteuning thuis 13 inwoners per 1.000

Hulpmiddelen en diensten 40 inwoners per 1.000

Lessen uit de coronacrisis

1. Telefonisch indiceren is versneld.
2. Dagbesteding heeft op een andere en nieuwe wijze plaatsgevonden

Top 5 aanbieders

1. BTK zorg 689 personen
2. T zorg 302 personen
3. BiOns 136 personen
4. Zorggroep Sint Maarten 101 personen
5. Avelijn 51 personen

KPI'S

% inwoners die geen sterk sociaal netwerk om zich heen ervaart

% inwoners die het niet lukt om zelfstandig het huishouden op orde te houden

% inwoners die zich niet zelfstandig voldoende buitenshuis kan verplaatsen (mobiel is)

% inwoner die ondersteuning nodig heeft bij persoonlijke verzorging

% inwoners met een maatwerkarrangement

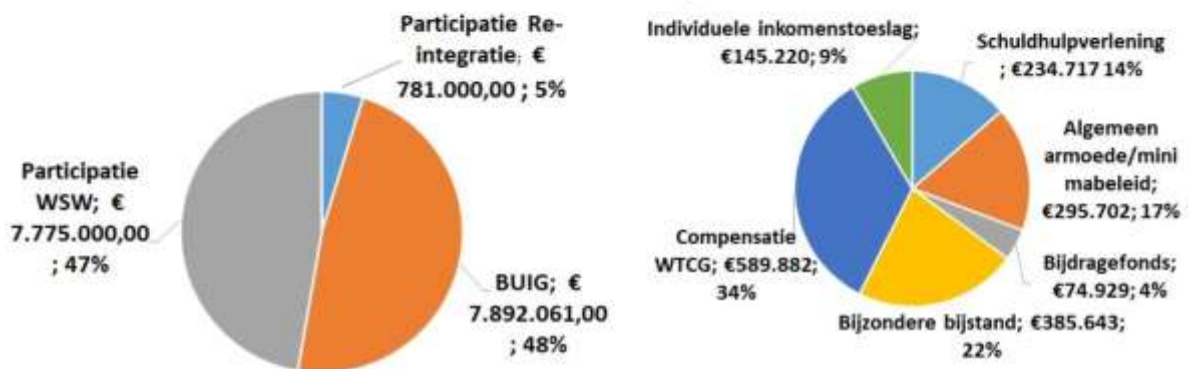
* Dinkelland, Coevorden, Súdwest-Fryslân, Laarbeek, Renkum, Leusden

PARTICIPATIE & ARMOEDE/MINIMABELEID

De Participatiewet is er om zoveel mogelijk mensen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, bij voorkeur naar betaald werk. Daarnaast wordt bijstand verleent aan mensen die niet (meer) in staat zijn om zelf volledig in hun levensonderhoud te voorzien. Het Armoede & Minimabeleid is er om problemen rond armoede en schulden bij mensen zoveel mogelijk te voorkomen of weg te nemen

Financiën Participatie

BENCHMARK

waarstaatjegemeente.nl

Oldenzaal

Personen met een bijstandsuitkering 29,9%

Huishoudens met een laaginkomen 8%

Werkloosheid 3,1%

Kinderen opgroeien in armoede 5%

Gemiddelde referentie gemeente *

Personen met een bijstandsuitkering 27,3

Huishoudens met een laag inkomen 7%

Werkloosheid 2,8%

Kinderen opgroeien in armoede 4%

KPI'S

Procentuele groei van loonwaarde bij cliënten die met loonkostensubsidie zijn geplaatst	↑
% WSW-ers dat gedetacheerd werkt bij een reguliere werkgever	↑
Aantal geholpen huishoudens in het kader van project vroeg signalering schulden	
Banen	↑
Kinderen in uitkeringsgezinnen	↓
Nette arbeidsparticipatie	↑
Werkloze jongeren	↓
Personen met een bijstandsuitkering	↓
Lopende re-integratie voorzieningen	

Lessen uit de coronacrisis

1. Jongeren hebben een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt.
2. Het digitaal regelen van de dienstverlening is niet altijd mogelijk.
3. Participatie in de maatschappij is belangrijk voor bepaalde groepen.

* Dinkelland, Coevorden, Súdwest-Fryslân, Laarbeek, Renkum, Leusden

Bezoek adres Ganzenmarkt 1

Postadres Postbus 354
7570 AJ Oldenzaal

Telefoon 0541 58 81 11

E-mail info@oldenzaal.nl